

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D.,
ve věci

žalobce: **R. Č.**, narozený „X“,
bytem „X“,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2017, č. j. „X“, o invalidním důchodu,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 3. 10. 2017, č. j. „X“, a ze dne 4. 7. 2017, č. j. „X“, **se pro vady řízení zrušují** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhal přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 3. 10. 2017, č. j. „X“, kterým byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 7. 2017, č. j. „X“. Uvedeným rozhodnutím ze dne 4. 7. 2017 zamítla žalovaná žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek podle ustanovení § 38 zákona č.

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem ze dne 22. 6. 2017 není invalidní v žádném stupni.

2. V žalobě uvedl, že napadené rozhodnutí je v rozporu s § 2, § 3, § 50, § 51, § 68 odst. 3 a § 89 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), a s § 38 odst. 1 a § 39 zákona o důchodovém pojištění ve spojení s vyhláškou č. 359/2009 Sb. Napadené rozhodnutí je založeno na nesprávném právním závěru, podle něhož je posudek o invaliditě základním podkladem pro rozhodnutí. Takový závěr je v rozporu s ust. § 50 odst. 4 správního řádu, neboť žádný právní předpis neupravuje závaznost posudku v řízení o invalidním důchodu. Posudek o invaliditě je sice podkladem *sine qua non*, nejedná se však o podklad jediný či základní, žalovaná je totiž povinna hodnotit tento podklad z hlediska přesvědčivosti a eventuální mezerovitosti, a to komparací s ostatními podklady, jež byly v řízení shromážděny. Žalovaná opomněla, že posouzení přesvědčivosti posudku není postupem, který by byl založen pouze na kontrole náležitostí posudku dle § 7 vyhl. č. 359/2009 Sb., nýbrž postupem vyžadujícím standardní hodnocení podkladů. Při objektivizaci posudkového závěru musí žalovaná zjišťovat, zda daný závěr není v rozporu s jinými podklady, resp. zda dle § 3 správního řádu není dána pochybnost o takovém možném rozporu. Žalovaná byla povinna v souladu se zásadou vyšetřovací a zásadou materiální pravdy přijmout vhodná opatření k odstranění pochybností o mezerovitosti posudku. Žalovaná měla rovněž posoudit soulad posudku s právními předpisy a vyloučit vnitřní rozpornost posudku. Na tuto povinnost však rezignovala, když se nevypořádala s faktem, že posudek sice konstatuje existenci osmi posudkově významných komorbidit, nicméně z něj není zřejmé, zda tyto komorbidity mají vliv na zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti. K posuzování objektivitu posudku žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2017, sp. zn. 7 Ads 307/2016. Žalovaná se též nevypořádala s důkazními návrhy žalobce, který mimo jiné navrhl k důkazu znalecký posudek z oboru pracovního lékařství, který vypracovala Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group.
3. Dále žalobce namítal rozpor mezi vypracovanými posudky o invaliditě, když přezkumný posudek hodnotí odlišně rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a zároveň hodnotí jako posudkově významné osm komorbidit samostatně posuzovaných onemocnění. Přezkumný posudek se odklání od posudkového závěru v prvoinstančním řízení, aniž by byly konstatovány jasné medicínské argumenty zakládající odlišnost posudkového hodnocení. Posudek překvapivě dospěl k závěru o snížení pracovní schopnosti žalobce v procentní míře o 5 % nižší než původní posudek. Hodnocení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je dle žalobce nepřezkoumatelné. Posudek nezahrnuje žádné medicínské argumenty, na jejichž základě lze za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pokládat omezení hybnosti lokte, zvláště když některé z hodnocených komorbidit jsou onemocnění posudkově stejně závažná či dokonce závažnější. Vzhledem k tomu, že vznik dalších onemocnění znamenal zánik nároku žalobce na náhradu ztráty na výděлку, žalovaná se měla vypořádat s tím, zda ke dni vydání napadeného rozhodnutí nejsou rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu právě později vzniklá onemocnění. Žalovaná měla provést důkaz předmětným znaleckým posudkem z oboru pracovního lékařství, neboť pokud by tak učinila, zjistila by rozpory znaleckých závěrů s přezkumným posudkem a musela by si vyžádat doplnění daného posudku. Za těchto okolností nelze považovat stanovení důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, podřazení

onemocnění pod konkrétní položku přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., ani stanovení míry poklesu pracovní schopnosti za přesvědčivé. Vadou napadeného rozhodnutí je dle žalobce i skutečnost, že se nevypořádává s tím, proč nelze zjištěné komorbidity považovat za relevantní pro zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti o 10 % ve smyslu § 3 odst. 1 citované vyhlášky.

4. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě uvedla, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 26. 9. 2017 vypracovaného pro účely řízení o námitkách lékařem žalované, který invaliditu žalobce posoudil ve smyslu ust. § 5 písm. i) a § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., a to tak, že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění, avšak nejde o invaliditu podle § 39 odst. 1 téhož zákona, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 25 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV., oddílu B, položce 3b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti dle ust. § 3 citované vyhlášky se nemění. Předmětný lékařský posudek dle žalované splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, když se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi a jednoznačně vymezil rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce. S ohledem na podanou žalobu žalovaná navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, která je ve smyslu § 4 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobce pro účely přezkumného řízení. Za takto zjištěného skutkového stavu žalovaná setrvala na závěrech napadeného rozhodnutí.
5. Žalobce ve svém vyjádření ze dne 21. 9. 2018 uvedl, že k posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí neuplatňuje žádné námitky, neboť posuzovaný závěr je ve shodě s jím uplatněnými žalobními body. Závěry posudku komise svědčí o tom, že napadené rozhodnutí bylo zatíženo podstatnou vadou řízení, spočívající v převzetí nesprávných závěrů podkladového posudku o invaliditě, a potvrzují, že žalovaná nepřijala vhodná opatření k tomu, aby byly vady posudku odstraněny. S ohledem na skutečnost, že komise stanovila datum vzniku invalidity od 12. 6. 2017 s tím, že jde o invaliditu trvalou, je zřejmé, že žalobce byl invalidní i ke dni vydání napadeného rozhodnutí.
6. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé zák. č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
7. Při ústním jednání před soudem konaném dne 30. 9. 2019 žalobce odkázal na písemné znění žaloby a na jeho vyjádření ze dne 21. 9. 2018. Navrhl, aby soud podané žalobě vyhověl. Pověřená pracovnice žalované při tomtéž jednání odkázala na své vyjádření ze dne 12. 1. 2018. S odkazem na výsledek posouzení zdravotního stavu Posudkovou komisí

Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem ze dne 27. 8. 2018 ponechala rozhodnutí na úvaze soudu.

8. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání, při kterém se provádělo dokazování i zdravotním posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) ze dne 27. 8. 2018, který nechal vypracovat soud pro účely předmětného řízení, dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku lékařky MUDr. D. H. pověřené vypracováním posudku pro Českou správu sociálního zabezpečení, Lékařská posudková služba, pracoviště pro námitkové řízení, která při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti dne 26. 9. 2017 posoudila zdravotní stav žalobce a dospěla k závěru, že předchozí závěr posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem ze dne 22. 6. 2017 vycházel z lékařské dokumentace, která dostatečně objektivizovala zdravotní stav žalobce a jeho funkční důsledky. Na rozdíl od první instance ale zvolila rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bolestivost a omezení hybnosti pravého lokte. V námitkovém řízení tedy žalovaná na základě uvedeného posudku dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV. oddílu B., položce 3b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 25 %.
10. Podle ustanovení § 39 odst. 1 až 5 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
11. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
12. Při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,

- e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
13. Za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.
14. Způsob posouzení a procentní míry poklesu pracovní schopnosti, co se rozumí zcela mimořádnými podmínkami, způsob zhodnocení a využití zachované pracovní schopnosti podle § 39 odst. 4 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, pak stanovuje prováděcí předpis, konkrétně vyhláška č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity.
15. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je existence invalidity pojištěnce, která dosahuje alespoň zákonem stanovené hranice 35 % (srov. § 38 a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Bylo proto třeba zjistit, zda žalobce splňoval ke dni 3. 10. 2017, tedy ke dni vydání napadeného rozhodnutí, podmínky invalidity, případně jakého stupně.
16. Soud se nespokojil se závěry posudku ze dne 26. 9. 2017, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci předmětného soudního řízení v intencích ust. § 52 odst. 1 v návaznosti na ust. § 77 s. ř. s. odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu žalobce. Tato komise nově posoudila celkový stav žalobce, dále také posoudila pokles pracovní schopnosti a zaujala posudkový závěr o invaliditě žalobce.
17. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované dotyčnou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 27. 8. 2018. Žalobce jednání komise byl přítomen. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů relevantních pro souzenou věc a spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem pak komise dospěla k závěru, že pokles pracovní schopnosti žalobce ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí byl 35 %, což odpovídá I. stupni invalidity.
18. Komise konstatovala, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV., oddílu B, položce 3b, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., a to postižení pravého loketního kloubu s lehkým omezením rozsahu hybnosti do flexe při dotažení, extenční deficit je nevýše 10 st. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti dle tohoto zařazení je 25 % (rozmezí určené pro toto postižení je 15 % až 25 %). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb., zvýšila o 10 % na celkových 35 % z důvodu četnosti a charakteru souběžných onemocnění.
19. Závěrem komise uvedla, že při zachovaném pracovním potenciálu je žalobce schopen vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na tělesné schopnosti.
20. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při soudním jednání, soud konstatuje, že posudková komise jednala v řádném složení, že její posudek, jenž soud

hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobce byl přítomen při jednání komise.

21. Lékaři posudkové komise přitom na rozdíl od posudkové lékařky žalované ohledně míry poklesu pracovní schopnosti u žalobce dospěli k závěru, že dosahuje 35 %, takže z této skutečnosti je patrné, že žalobce splnil podmínku invalidity I. stupně dle zákona o důchodovém pojištění, a to poklesu míry pracovní schopnosti soustavné výdělečné činnosti minimálně o 35 %.
22. Dále soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem komise a za daného stavu věci soud neshledal potřebu, aby byl doplňován výše citovaný posudek posudkové komise či aby byl případně ve věci vypracováván další posudek jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí nebo dokonce aby bylo přikročeno ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu žalobce. Požadavek v tomto směru ostatně v předmětném soudním řízení nevznesly ani žalovaná ani sám žalobce poté, co byly seznámeny s posudkovým závěrem. Závěr soudu o tom, že v daném případě již nebylo zapotřebí provádět nějaké další dokazování, koresponduje ustálené judikatuře správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu (viz např. jeho rozsudky ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003-50, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 150/2004 a také na www.nssoud.cz, nebo ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48, či ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 Ads 143/2008-92, které jsou rovněž dostupné na www.nssoud.cz).
23. S ohledem na vše, co bylo uvedeno shora, dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při svém rozhodování vycházela z neúplně zjištěného skutkového stavu.
24. Soud proto napadené rozhodnutí pro vady řízení ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. podle ust. § 78 odst. 1, odst. 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. S ohledem na to, že stejnou vadou jako napadené rozhodnutí, je zatíženo i rozhodnutí první instance, a to rozhodnutí žalované 4. 7. 2017, č. j. 570 831 2313, přistoupil soud i k jeho zrušení podle § 78 odst. 3 s. ř. s., z důvodu uvedeného v ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. přitom platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu o nároku žalobce rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní v rozsahu I. stupně invalidity.
25. Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve výroku II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, když žalobce i přesto, že byl ve věci úspěšný, náhradu nákladů řízení nežádal a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 30. září 2019

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce